

LLETRES ▶ NOVEL·LAT

Teixidor reflecteix el franquisme de la Catalunya rural a 'Els convidats'

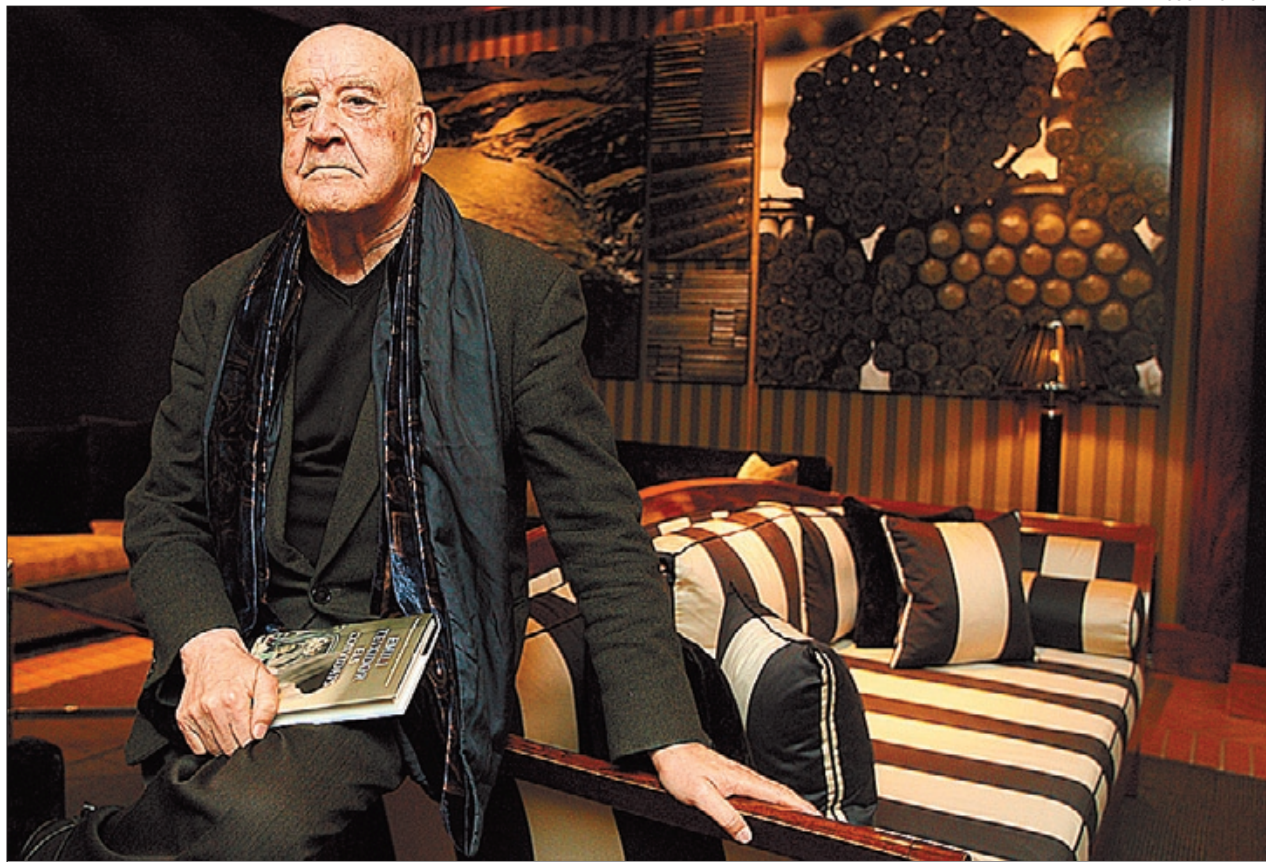
► L'escriptor de Roda de Ter completa el món de l'anterior novel·la, 'Pa negre'

ANNA ABELLA
BARCELONA

Es records de la infància d'Emili Teixidor (Roda de Ter, 1933) no es van esgotar fa set anys amb la seva multipremiada *Pa negre*, novel·la que Pere Gimferrer va qualificar de «retrat del feixisme ordinari». Tot al contrari, l'autor torna a desplegar el seu millor llenguatge a *Els convidats* (Columna) per completar un mosaic de les vivències d'un poble indeterminat pròxim a Vic immediatament després de la guerra civil.

En la novel·la hi ha les «petites històries que quedaven per explicar d'aquells anys tan durs, quan més que ciutadans hi havia súbdits del poder polític i de l'Església». El casament de la filla del futur alcalde és gairebé una excusa perquè desfilin personatges com un mestre depurat, un pres republicà, orfes de guerra, un líder falangista, un vicari intransigent, un mossèn «panxacontenta» o la «trementinaire» que guarda un fosc secret.

CATALANS FRANQUISTES // Teixidor parla amb admiració d'aquestes dones que «feien avortaments i transmetien remeis ancestrals». «S'escapaven del ramat» i per això eren «anomenades bruixes i apartades». El poder polític i l'eclesiàstic van modelar una societat «resignada, sotmesa» i «dividida en guanyadors i no guanya-

► L'escriptor Emili Teixidor, la setmana passada, en un hotel de Barcelona.

dors», en què «només hi havia dos camins possibles per no ser un exclòs». Un era fer-se capellà («els seminaris estaven plens»). L'altre, la carrera política. És el que escull el jove Narcís, que agafa el relleu a l'Andreu de *Pa negre*. De pares republicans, dels quals només viu la mare, que es deixa la pell a la fàbrica, no es resigna a ser dels perdedors. Desitja ser mestre, però amb el títol no n'hi ha prou. «Si un volia progressar -explica Teixidor- havia d'apuntar-se al bàndol vencedor i fer un curs de for-

mació de Falange al Valle de los Caídos per mostrar la seva adhesió al Moviment». Aquest adoctrinament es va suavitzar al guanyar els aliats la segona guerra mundial. «A saber què hauria passat si hagués guanyat Hitler!», exclama.

Al Narcís la possibilitat de fugir del poble l'hi ofereix el poeta Ruy Santamarta -basat en Luys Santa Marina, escriptor falangista-. És un dels convidats franquistes al casament que donen títol al llibre. Amb ells Teixidor mostra que «no tots els

mals vénen de fora» i que el feixisme no va ser una excepció, una cosa que «a Catalunya de vegades s'oblida, perquè els alcaldes dels pobles eren caps locals del Moviment i eren d'aquí, eren el pastisser, el forner...»

En el seu exercici de memòria històrica Teixidor rescata una seqüència de la guerra: els orfes republicans que van ser adoptats per famílies del règim. És optimista. «És bo que recordem d'on venim per poder valorar que bé que estem ara i que allò no es repeteixi». ≡

TEATRE ▶ FAMILIAR

El TNC llança l'ham als joves amb 'La casa sota la sorra'

► Egos Teatre aborda la versió musical del clàssic de Joaquim Carbó

GEMMA TRAMULLAS
BARCELONA

Si llegir ocupa el setè lloc en la llista d'activitats preferides dels nens i adolescents catalans (només davant de dormir i ordenar l'habitació), anar al teatre ni tan sols apareix en l'inventari dels seus hàbits. «La franja que va dels 10 als 16 anys és la més difícil d'atraure al teatre -assegura Sergi Belbel, director del Teatre Nacional de Catalunya (TNC)-. És una edat oblidada, però si hem d'inocular el cuquet del teatre, aquesta edat és fonamental». Per a aquesta missió, el TNC ha escollit una de les novel·les més llegides pels joves, *La casa sota la sorra*, de Joaquim Carbó,

i ha convidat una companyia de carrera fulgurant, Egos Teatre, a fer-ne la versió. El sorprenent resultat s'estrena avui a la Sala Gran i, pel ritme de venda d'entrades -de les aproximadament 2.000 posades a la venda fins al 21 de març, amb prou feines en queden un centenar-, serà un èxit.

DINAMISME I DELIRI // La música és precisament la protagonista d'aquesta adaptació trepidant i a estones delirant, que bat tots els rècords pel que fa a nombre de gags per escena. Rubèn Montañá i Toni Sans, dos dels membres d'Egos Teatre, han manipulat l'argument de la novel·la de Carbó fins a convertir les aventures de Pere Vidal a Egipte i el Sudan i la seva trobada amb l'organització criminal que dirigeix el Senyor Ti en un embolicat vodevil musical que

► Un moment del musical per a tots els públics *La casa sota la sorra*.

manté l'atenció del públic amb pistes falses.

Detalls com la conversió del personatge africà de Henry Baula en una mena de comissari de la llengua catalana, la transformació d'un dels malvats agents en una sensacional rossa o la inclusió d'alguna escena d'atracció homosexual actuen com a ganxos per als adolescents. «Tractem els joves com als grans, amb respecte», afirma el director Joan Maria

Segura. L'obra funciona molt bé entre els joves, però encara millor entre els adults, que aprecien aquest homenatge a l'univers de Joaquim Carbó a l'estil dels musicals de Gene Kelly.

«El secret de les nostres obres és la companyia -revela Segura-. Tota la feina que hi ha al darrere la fem entre tots». Sis actors cantants i un actor pianista conviuen en aquesta *troupe* assembleària. ≡

idees

ALBERT
Espinosa

L'any dels canvis

Article 160. Tinc l'estranya percepció que aquest 2010 és un any de grans canvis. Ino parlo ni de canvis polítics ni d'econòmics ni de bon tros espirituals, sinó d'enormes canvis personals. Noto que hi ha alguna cosa a l'aire d'aquests dos primers mesos que fa que la gent estigui canviant de caràcter. Una cosa que sembla increïble està passant. Les persones estan canviant els seus objectius, estan tallant llaços i estan a punt de revolucionar el seu petit món.

Tinc amics que han restat el tret principal de la seva personalitat, altres han decidit abandonar aquell *hobby* que tant els definia i una bona colla estan en una recerca vital que els genera canvis diaris.

El més increïble és que tot això té molt a veure amb un estudi portat a terme per la Universitat de Sydney sobre el temps que es necessita perquè arrelhi un canvi important en la vida d'una persona. Diuen que... Però això us ho explicaré després del millor de la meua setmana.

La universitat de Sydney xifra en 160 dies el temps d'una transformació

Tercera posició. **Kevin Costner** and the Modern West Band (Palau de la Música). Em quedo sens dubte amb aquell preciós muntatge musical de les seves actuacions en cine i la posterior entrada de **Costner** desprenent pur bon rotllo. ¡Èpic!

Segon lloc. *Un hombre soltero*. Parla dels detalls que perduren en la vida i del buit que se t'incrusta quan desapareix la persona estimada. ¡Meravellosament dolorosa!

Primer lloc. *La pantera imperial* (Teatre Lliure). No havia vist mai la pantera en acció i vaig sortir entusiasmat. M'encanta veure com les seves urpes aprofundeixen fins al teu esòfag i surts de la sala sentint que has viscut una representació irrepetible. ¡Entusiasme sense límits!

Itornant als grans canvis de caràcter. La Universitat de Sydney ha descobert que és possible que la gent canviï, una cosa que semblava impensable. Però això sí, qualsevol canvi important necessita 160 dies per incrustar-se en la nostra personalitat.

De manera que ànim. Aquest és l'any dels grans canvis. Els nostres propis anys bojós i l'inici de tot. Donem-nos aquest temps i crec que serà brutal veure on portarem el món. ¡Sort amb els vostres! ≡